

Бежанците и правата на детето

(Примерен план за урок по гражданско образование – 2 учебни часа;

Възможно приложение в „Свят и личност“ или „Етика и право“)

Изготвили:

Екатерина Бояджиева (ГПЧЕ „Ромен Ролан“, Стара Загора)

Мариела Георгиева (СОУ „Емилиян Станем“, Велико Търново)

Соня Тотева-Зафирова (18 СОУ, София)

Емил Джасим (18 СОУ, София)

Димитър Вацов (ФХСИ)

Ваня Серафимова (ФХСИ)

I. Първи час (лекционна форма с кратки дискусии по основни точки):

1. Какво е бежанец?

Учителят представя:

- Две снимки на бежанци;
- Статистика: Колко бежанци има в момента в Европа? А в България? Колко от тях са деца?
- Географска карта: Displaced people (статистика за тези, които са напуснали местоживеенето си) – над 9 милиона само в Сирия.

- **Примерни под-теми, които да бъдат кратко въведени или подложени на дискусия:**
- Какво е хуманитарна криза?
- Каква е разликата между бежанец и мигрант? (Как се бяга от война или природно бедствие? Икономическият емигрант планира. Но не и този, който бяга от война!)
- Българската емиграция от 90-те насам! Статистика за българите, работещи в чужбина. Кай как се разделят семействата? Кой гледа децата на работещите в чужбина и какви социални проблеми се пораждат от това?
- Драмата на българските бежанци от външни държави в началото на ХХ век?
- Проблемът за дехуманизирането на врага при гражданските войни – Геноцидът в Руанда и третирането на другите като "хлебарки".

2. Да се направи разлика между правата на деца и възрастни. Да се опише какви са правата на детето-бежанец?

Учителят запознава учениците с основни положения от международни и национални рамкови документи:

- Харта за правата на детето
- Женевската конвенция за бежанците
- Конституция на РБ
- Закон за закрила на детето

Подтеми:

- Детето понякога трябва да бъде защитено дори от собствените си родители?
 - Каква е ролята на неправителствени организации като Червения кръст, Червения Полумесец, Хелзинския комитет и др.
3. Как българските институции спазват правата на децата-бежанци?
- Къде са местата на бежанците в България?
 - Какво се случва с тези деца, които са получили бежански статут? Агенцията за бежанците и Агенцията за закрила на детето – имат ли статистика? (потенциална задача за проверка от страна на учениците)
 - Осигуряват ли здраве, подслон, образование за децата – случаят със село Калище?
 - Сравнителна перспектива: Какво прави Германия?

Предварителни задачи за втория час:

1. Всеки ученик да състави списък с десет най-необходими неща, които ще вземе със себе си, ако е принуден да стане бежанец! (Какво би си взело в ръчния багаж и от какво се лишава едно дете? Пригответе си багажа за десет минути! Имаш да вземеш десет неща – храна, да не тежат, дрехи!)

2. Всеки ученик да опише пет неща, с които ще се сблъска дете-бежанец, влязло да учи в неговия клас!

Резервна задача: Представи си, че си дете бежанец! Къде са родителите ти – „сам съм“, „с двамата родители“, „с един от тях“? Разкажете историята си така, че да ви признаят за бежанец и да не ви върнат на границата! Разкажи за 5 минути!

Втори час: Ролева игра и свободна дискусия

1. Ролева игра (20 мин.)

По Задачи 1 и 2 учителят разделя учениците на групи, за да обсъдят изготвените от вкъщи списъци с най-необходими вещи и да вземат решение кои са най-важните сред тях. По същия начин групите решават и кои са най-големите трудности, с които би се сблъскало дете-бежанец в техния клас, както и какво могат да направят, за да му помогнат. Прави се и общо обсъждане, на което групите представят своите резултати.

2. Свободна дискусия по изучаваните въпроси (10 мин.)

Какво трябва да се промени в политиките на българските институции при грижата за децата-бежанци? Какво трябва да се промени в нормативната уредба? Дайте предложения!

3. Обобщение от страна на учителя (10 мин.)

Подсказване, че трябва да се гледа критично. Акцент по въпроса на кои източници и медии вярваме? (много са съмнителни източниците в интернет, ксенофобски и пропагандни сайтове)

Текстът е написан в рамките на проект „Гражданска практика за студенти и учители: Протестите след 2011 г.“, финансиран по програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. (www.ngogrants.bg).

Този текст е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация за хуманитарни и социални изследвания - София и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.